

FOTOMUUSEUMI ETTEPANEK RIIGIKOGU KULTUURIKOMISJONILE JA EESTI KULTUURKAPITALILE

Tallinna Linnamuuseumi fotomuuseum teeb ettepaneku toetada Eesti Kultuurkapitali vahenditest fotomuuseumi, Tallinna Linnamuuseumi filiaali renoveerimist.

Fotomuuseumi koduleht: <https://linnamuuseum.ee/fotomuuseum/>

Fotomuuseum on Eesti fotograafia ajaloo lõimpunkt, kus talletatakse ja mõtestatakse Eesti fotograafiakultuuri selle muutumises. Lisaks on Fotomuuseum Tallinna Linnamuuseumi filiaalina Tallinna linna arenguloo koguja, uurija ja vahendaja fotodel.

Muuseum asub keskaegse raevangla hoones (üle 600 aasta vana) ja fotomuuseumi raevangla osa on seega üks kümnest Tallinna terviklikuna säilinud vanimast majast. Oma terviklikkuses (võrreldav Tallinna raekoja terviklikkusega) on 14. sajandist pärit ja spetsiaalselt vanglaks ehitatud hoonena ainulaadne kogu Põhja-Euroopas.

1980. aastal renoveeriti hoone seoses Tallinnas toimunud olümpiaregati sündmustega Poola restauraatorite poolt. Siia koliti Tallinna Linnamuuseumi fotokogud, mis on siiani arvuliselt suurim Linnamuuseumi kogu üldse. Algselt avati poliitiliste repressioonide tõttu fotomuuseum Raemuuseumi nime all, kuigi muuseumi sisuline töö oli kohe algselt planeeritud tegelema Eesti fotopärandiga. 1991. nimetati Raemuuseum Fotomuuseumiks.

Fotomuuseumi avamisest saadik 40 aastat tagasi pole hoones teostatud tänaseks äärmiselt vajalikke renoveerimistöid, kuigi maja seisukord kogude säilitamiseks ja töötajate tervise tagamiseks on kohati lausa katastroofiline. 1992. aastal remonditi küll kasutuskõlblikuks keldrikorrus ja 2005. aastal toimus 3. korruse väljaehitamine, kuid üldine seisukord hoones on pehmelt öeldes halb. Kogu kommunikatsioonisüsteem muuseumis on vananenud - nii torustik kui elektrisüsteem. Muuseum on tänasel päeval tihti leidnud end olukordades, kui hoone tuleb publikule sulgeda avariiliste olukordade tõttu. 1983. aastast saadik ei tööta muuseumi ventilatsioonisüsteem, mis teeb äärmiselt keeruliseks kogude säilitamise ülesande ja töökeskkonna elementaarsete tingimuste tagamise. Mitmetes ruumides on hallitusprobleem. Elektrisüsteem on pindmine ja veetud seintele ükshaaval paigutatud juhtmestikuna. Kohati paiknevad iganenud elektri- ja torusüsteem lähestikku, põhjustades hoonele ohtliku olukorra. Signalisatsiooni ja häiresüsteemi viimased osad kogu tervikust paigaldati majas alles 2019. aastal, kuid needki pole maja üldist amortisatsiooni arvestades nõuetekohased. Muuseumikogude säilitamiseks vajalik nõuetekohane sprinklersüsteem on amortiseerunud ja uut pole

võimalik paigaldada, kuna iganenud on sellest sõltuv muuseumi olemasolev 80ndast aastast pärit torustik.

Muuseumi olmetingimuste kehva situatsiooni tõttu pole võimalik olnud fotomuuseumi püsiekspositsiooni uuendamine, kuna uut ekspositsiooni ei saa enne kapitaalremondi teostamist luua, sest see vajab kindlaid elementaarseid tingimusi. Seega on renoveerimistöde teostamata jätmine pärssinud muuhulgas muuseumi sisulist tööd ja arengut. Fotomuuseumi püsiekspositsiooni hakati looma 1986. ja see valmis 1988. aastal. Nii vana püsiekspositsiooniga pole Eestis enam ükski oluline muuseum, mida oma pärandkogu ja tegevuste tõttu aga fotomuuseum kahtlemata on.

Fotomuuseumi kogud koosnevad u 200 000 museaalist, mille moodustavad fotokogu üle 67 000 foto, negatiivi ja digitaalse kujutisega; ning esemeline kogu (fototehnika, trükised, käsikirjad jne).

Täpsemalt Fotomuuseumi kogudest siit:

<https://linnamuuseum.ee/fotomuuseum/muuseumist-fm/kogud-fm/>

Fotomuuseum täidab suure ja olulise osa Eesti ajaloo talletamisel, olles Eesti fotoajaloo ainuke uurija ja säilitaja. Ka laiemas ajaloolises kontekstis on Fotomuuseumi roll tähtis, kuna muuseumis säilitatavad materjalid sisaldavad olulist infot kogu meie riigi mineviku kohta. On raske alahinnata panust, mida muuseum ja tema töötajad annavad Eesti kultuurile, selle järjepidevuse säilimisele.

2010. aastast saadik on fotomuuseum olnud Kiek in de Köki suurprojekti valmimise järel nn renoveerimisjärjekorras, kuid poliitiliste tõmbetuulte ja isiklikele eelistustele ning suhetele taanduva inimliku väikluse tõttu on fotomuuseumi ambitsioonid leida toetust Tallinna linna kultuuriametilt muuseumi kordategemiseks, jäänud positiivse otsuseta ning eelistatud teisi. Fotomuuseum leiab, et selline kultuuriväärtuste säilitamise, uurimise ja arendamise ambitsiooni sihilik eiramine on Eesti kultuuriloo seisukohalt äärmiselt pahatahtlik, lühinägelik ja rumal. Sellest hoolimata loodame tervemõistulikkusele Tallinna linna tasandil ning näeme neid põhipartnerina fotomuuseumi renoveerimisprojekti teostamisel.

Fotomuuseumi renoveerimise eelprojekti summaks on prognoositud 60000 eurot. Eelprojekt kaardistab kogu muuseumihoone olukorra ja vajadused, millest lähtuvalt selgub fotomuuseumi renoveerimise suurprojekti finantsvajadus, milleks võib umbkaudu kujuneda 2,5 - 4 miljonit eurot.

Fotomuuseumi ülalpidamine nüüd ja tulevikus on tagatud Tallinna linna eelarvest.

Ettepaneku Riigikogu kultuurikomisjonile ja Kultuurkapitalile Tallinna Linnamuuseumi fotomuuseumi renoveerimiseks koostasid:

Annika Haas

Fotomuuseumi ürituste ja projektide koordinaator

annika.haas@linnamuuseum.ee

Tel 56610694

Anneli Jalava

Fotomuuseumi juhataja

anneli.jalava@linnamuuseum.ee

Tel 58558030